

บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย

การวิจัย แนวทางการเตรียมความพร้อมของอุตสาหกรรมอาหารทะเลที่มีต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติกลับประเทศกรณีศึกษา : จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการใช้ Focus Group และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปร
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนกับกรมโรงงานเพื่อประกอบกิจการในอุตสาหกรรมอาหารทะเล จำนวน 25 แห่ง ซึ่งเป็นผู้บริหารแห่งละ 1 คน โดยใช้สถานประกอบการทั้งหมดในจังหวัดสมุทรสงคราม (กรมโรงงาน, 2557) และการวิจัยเชิงคุณภาพนั้นใช้วิธี Focus Group ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมอาหารทะเลที่มีศักยภาพด้านการจัดการโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทาน รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมอาหารทะเลที่มีศักยภาพด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 8 คน (กรมการพัฒนาชุมชน, 2551)

ส่วนจังหวัดสมุทรสงคราม คือ ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนกับกรมโรงงานเพื่อประกอบกิจการในอุตสาหกรรมอาหารทะเล จำนวน 290 แห่ง (ที่มา: กรมโรงงาน พ.ศ. 2557)

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนกับกรมโรงงานเพื่อประกอบกิจการในอุตสาหกรรมอาหารทะเลจำนวน 290 แห่ง โดยใช้ตารางสุ่มตัวอย่างความน่าจะเป็นของ Krejcie and Morgan จำแนกตามระดับค่าความคลาดเคลื่อนได้ 5% ของจังหวัดสมุทรสาคร ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 165 แห่ง (ที่มา: กรมโรงงาน พ.ศ. 2557)

สำหรับในการวิจัยเชิงคุณภาพนั้นใช้วิธี Focus Group โดยการสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมอาหารทะเลที่มีศักยภาพด้านการจัดการโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานรวมทั้งผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมอาหารทะเลที่มีศักยภาพด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 8 คน ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน, 2551.(ออนไลน์)<https://www.gotoknow.org/posts/450366>

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะของเครื่องมือในการวิจัยและการสร้างเครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัย ดังนี้ ลักษณะของเครื่องมือ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยข้อมูล 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและสถานภาพส่วนตัว ของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ขนาดขององค์กร อายุงาน ลักษณะของธุรกิจ เป็นแบบเติมคำ มีข้อความจำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านศักยภาพการจัดการโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานและด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของอุตสาหกรรมอาหารทะเล ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีทั้งหมด 55 ข้อจำแนกเป็น 7 ด้านได้แก่

- ศักยภาพด้านการจัดการโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานและด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของอุตสาหกรรมอาหารทะเล
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง พ.ศ.2557-2560 (จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดสมุทรสาคร)
- ศักยภาพด้านการบริหารจัดการรูปแบบการแข่งขันที่มีต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติกลับสู่ประเทศ
- ผลการพัฒนาของอุตสาหกรรมอาหารทะเลประกอบ ด้านการขยายตลาดทางการค้า ด้านต้นทุนในการบริหารจัดการอุตสาหกรรมอาหารทะเล ด้านรายได้ของผู้ประกอบการ ด้านตลาดแรงงานใหม่ในประเทศซึ่งเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) ได้ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555, หน้า 456)

ระดับความสำคัญ

น้อยที่สุด
น้อย
ปานกลาง
มาก
มากที่สุด

ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ

กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน
กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับคะแนนค่าเฉลี่ยค่าความคิดเห็น กำหนดเป็นช่วงคะแนนดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง	มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง	มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง	มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง	มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง	มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการพัฒนาของอุตสาหกรรมอาหารทะเล มีอยู่จำนวน 4 ด้าน มีทั้งหมด 15 ข้อ

- ด้านการขยายตลาดทางการค้า
- ด้านต้นทุนในการบริหารจัดการอุตสาหกรรมอาหารทะเลของผู้ประกอบการ
- ด้านรายได้ของผู้ประกอบการ
- ด้านตลาดแรงงานใหม่ในประเทศ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเชิงวิสัยทัศน์เกี่ยวกับนโยบายของรัฐมีผลต่ออุตสาหกรรมอาหารทะเลในด้านต่างๆ

1. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 การศึกษาข้อมูลจากตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ เกี่ยวกับการกฏระเบียบ ข้อห้าม เงื่อนไข ของการดำเนินการของอุตสาหกรรมอาหารทะเลในประเทศและระหว่างประเทศ นโยบายสนับสนุนของภาครัฐ ความได้เปรียบทางการแข่งขันของไทยและเปรียบเทียบกับระหว่างประเทศในอาเซียนที่ได้เปรียบทางการค้าด้านอุตสาหกรรมอาหารทะเล รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตของการวิจัยและสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมกับความมุ่งหมายการวิจัย ทั้ง 3 ด้าน

1.2 สร้างข้อคำถามปลายเปิดและนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวแทนของผู้ประกอบการของอุตสาหกรรมอาหารทะเล จำนวน 25 สถานประกอบการในจังหวัดสมุทรสงคราม และ 162 สถานประกอบการในจังหวัดสมุทรสาคร

1.3 นำข้อที่ 1 และ 2 สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุม ศักยภาพด้านการจัดการ

โลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานและการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของอุตสาหกรรมอาหารทะเล ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง พ.ศ.2557-2560 (จังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดสมุทรสาคร) ศักยภาพด้านการจัดการรูปแบบการแข่งขันที่มีต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติกลับสู่ประเทศได้ข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 70 ข้อ จากนั้นนำข้อคำถามทั้งหมด ไปให้ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถามเกี่ยวกับ และทำการปรับปรุงได้ข้อคำถามทั้งสิ้น 55 ข้อ ได้แก่

1.4 นำข้อคำถามจากข้อ 3 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมอาหารทะเลที่มี

ศักยภาพด้านการจัดการโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานรวมทั้ง ผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมอาหารทะเลที่มีศักยภาพด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

1.5 คำนวณหาค่าอำนาจจำแนกและค่าระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับร่างภายหลังจากนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่าง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 สถานประกอบการ โดยในส่วนของข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) ใช้การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ในส่วนคำถามข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเป็น 0.983 และค่าอำนาจจำแนกมีค่าอยู่ระหว่าง 0.420 – 0.803

1.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามจากผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่ง ดังนี้

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการสอบถามข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการวิจัยสนาม (Field Research) ด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 75 สถานประกอบการ รวมทั้ง ข้อมูลของวิจัยเชิงคุณภาพนั้นใช้วิธี Focus Group ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมอาหารทะเลที่มีศักยภาพด้านการจัดการโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานรวมทั้ง ผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมอาหารทะเลที่มีศักยภาพด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 8 คน (กรมการพัฒนาชุมชน, 2551)

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร, ตำรา, ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการอ้างอิงในโครงการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยทำการทบทวนวรรณกรรมที่มีคุณค่า

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้สถิติสำหรับการวิจัยดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธี Focus Group ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมอาหารทะเลที่มีศักยภาพด้านการจัดการโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานรวมทั้ง ผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมอาหารทะเลที่มีศักยภาพด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 8 คน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content -Analysis)

สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์

โดยใช้สถิติสำหรับการวิจัยดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติการแจกแจงความถี่และร้อยละ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านศักยภาพด้านการจัดการโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานและการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ศักยภาพยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง พ.ศ.2557-2560 (จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดสมุทรสาคร) ศักยภาพการบริหารจัดการรูปแบบการแข่งขันที่มีต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติกลับสู่ประเทศ ด้วยการใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การวิเคราะห์ข้อมูลปลายเปิด ผู้วิจัยดำเนินการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)